

АНОТАЦІЯ

Паска Г. М. Громадсько-політична діяльність Лева Бачинського (1872–1930 рр.). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 «Історія та археологія». – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника МОН України, Івано-Франківськ, 2022.

Актуальність дисертаційної роботи полягає в необхідності ґрунтовного і комплексного дослідження українського національного руху кінця ХІХ – першої третини ХХ ст. та першого досвіду модерного державотворення, що посилюється сучасними подіями російсько-української війни. Окрім того, Л. Бачинський є важливою постаттю в процесах Української революції 1914–1923 рр. та досягненні української соборності. Його приклад у питаннях відстоювання інтересів народу, формування основ української державності є актуальним для сучасних громадських та політичних діячів вже в незалежній Україні. Варто зазначити, що 14 липня 2022 р. виповнилося 150 років із дня народження Л. Бачинського. Актуальність роботи підсилюється відсутністю в українській історичній науці спеціального комплексного дослідження громадсько-політичної діяльності Л. Бачинського.

У дисертації охарактеризовано чинники, що вплинули на становлення особистості Л. Бачинського та початковий етап його політичної праці. На формування світогляду діяча мали вплив виховання в учительській сім'ї, навчання у Коломийській гімназії й Чернівецькому університеті. Зміцнення світоглядних позицій Л. Бачинського відбувалося за участі викладача гімназії Р. Ярославича та лідерів радикального руху – М. Драгоманова, І. Франка, М. Павлика. Початок політичної праці діяча пов'язаний із його участю в роботі таємного студентського коломиєцького гуртка у другій половині 1880-х рр. Перші його контакти з представниками Русько-української радикальної партії (РУРП) датуються 1895 р. Ще не будучи офіційним членом цієї політичної сили, Л. Бачинський долучався до участі в щорічних партійних з'їздах РУРП, народних вічах та діяльності радикального товариства «Народна воля». Окрім

того, він сприяв заснуванню осередків товариства «Народна спілка» та поширенню радикального руху на теренах Городенківського повіту. У своїх виступах на з'їздах РУРП та вічах Л. Бачинський критикував діяльність місцевої влади, виступав за покращення становища українського населення та введення загального виборчого права під час виборів до Рейхсрату та Галицького крайового сейму.

Розкрито партійну та громадську діяльність Л. Бачинського в 1898–1914 рр. Зважаючи на свій високий авторитет, він на початку ХХ ст. став одним із провідних лідерів Української радикальної партії (УРП). У 1898 р. його було обрано членом партії, а вже на протязі 1905–1910 рр. – Л. Бачинський був її очільником. Основним напрямком партійної роботи політика була участь у з'їздах УРП, вічах та урочистих заходах, організованих товариством «Січ». Лев Бачинський відзначився і громадською працею, долучався до роботи українських товариств «Просвіта», «Народна спілка», «Хлопська рада» і «Повітова Січ».

Висвітлено депутатську роботу Л. Бачинського в Рейхсраті (1907–1918 рр.). Двічі, в 1907 і 1911 рр. він брав участь у передвиборчих кампаніях до парламенту Цислейтанії, які відбувалися на основі загального виборчого права. Основними напрямками його агітаційної діяльності була організація віч і використання партійної преси. На основі аналізу повідомлень газети УРП «Громадський голос» в окрузі № 59 (Станиславів, Тисмениця, Богородчани, Золотий Потік, Обертин, Товмач, Галич) можна твердити, що кандидатуру Л. Бачинського під час віч було підтримано майже у сорока населених пунктах в 1907 р. і в більше ніж тридцяти – у 1911 р. Ключовими формами його діяльності в Рейхсраті були підготовка письмових звернень (інтерпеляцій) до міністерств монархії та виступи на парламентських засіданнях. Тільки за першу каденцію (1907–1911 рр.) Л. Бачинський долучався до розробки як мінімум чотирнадцяти таких звернень. У Рейхсраті депутат відстоював інтереси українського народу Східної Галичини, критикував місцевий польський та центральний австрійський уряди за обмеження прав населення краю, наголошував на неодноразових перевищеннях повноважень зі сторони жандармерії. Лев Бачинський відстоював

тезу про необхідність єдності всіх українських депутатів Рейхсрату, засуджував розкол національних сил 1909 р. і вихід із Українського парламентарного клубу буковинських депутатів. Значний резонанс отримав 13-годинний виступ Л. Бачинського 13–14 червня 1912 р. під час засідання військової комісії, який був спрямований на відкриття у м. Львів українського університету.

З'ясовано політичну діяльність Л. Бачинського на підготовчому етапі національно-демократичної революції на західноукраїнських землях 1914–1923 рр. Політик був одним із учасників Загальної української ради (ЗУР) та обраний заступником її голови К. Левицького. Під час праці у структурі ЗУР він долучався до розробки програмних документів організації, звернень до українського населення та світової громадськості. За його участі було розроблено такі документи – «Відозву Загальної Української Ради» (12 травня 1915 р.), «Відозву до українського народу Галичини й Буковини» (24 червня 1915 р.), звернення «До всього культурного світу» (15 вересня 1916 р.). Лев Бачинський був учасником засідань ЗУР на протязі травня–жовтня 1915 р. та липня–листопада 1916 р. Після розпуску організації на початку листопада 1916 р. він увійшов до складу Української парламентарної репрезентації (УПР) та був призначений заступником її керівника.

Відображено державотворчу працю Л. Бачинського у період Західно–Української Народної Республіки (ЗУНР). У листопаді 1918 р., в період творення ЗУНР, його було призначено Станиславівським повітовим комісаром; на початку січня 1919 р. – обрано віце-президентом Української Національної Ради (УНРади) ЗУНР та членом її Виділу. Лев Бачинський належав до числа тих діячів, які стояли біля витоків становлення модерної української державності. Під час революції яскраво проявилися соборницькі прагнення діяча, який був безпосереднім учасником розробки ухвали про злуку Української Народної Республіки (УНР) та ЗУНР від 3 січня 1919 р., головою західноукраїнської делегації під час урочистого проголошення Акту злуки в м. Київ 22 січня 1919 р., депутатом Трудового Конгресу України.

Проаналізовано участь Л. Бачинського у політичному житті Західної Області Української Народної Республіки (ЗОУНР). Його діяльність після

об'єднання УНР і ЗУНР у січні 1919 р. зосереджувалася на вирішенні економічних проблем, розбудові національної фінансової, судової та освітньої систем. Основним досягненням політика як голови земельної комісії УНРади стала розробка і ухвалення законопроекту аграрної реформи. Як досвідченого правника Л. Бачинського було призначено екзаменатором іспиту на здобуття суддівських посад в ЗОУНР. Політик виступав проти внутрішніх суперечностей як в УНРаді, так і в УРП. У березні 1919 р. Л. Бачинського повторно було обрано лідером УРП. Після захоплення території ЗОУНР польськими військами влітку 1919 р. та відступу Української Галицької армії (УГА) за р. Збруч він залишився на окупованих землях Східної Галичини. У розпал польсько-радянської війни у серпні–вересні 1920 р. через загрозу більшовицької окупації м. Станиславів Л. Бачинський тимчасово перебував у Чехословаччині.

Простежено роль політика в діяльності Міжпартійної ради на завершальному етапі національно-демократичної революції на західноукраїнських землях (1921–1923 рр.). Лев Бачинський долучався до роботи з'їздів та засідань ради, брав участь у розробці звернення «До всього культурного світа», підтримав бойкот виборів до польського сейму і сенату 1922 рр. Він негативно ставився до політики Польщі, спрямованої на окупацію й остаточне підкорення українських територій. Після рішення Ради Послів країн Антанти у березні 1923 р. про остаточну передачу Східної Галичини до складу Польщі Л. Бачинський відстоював необхідність орієнтації на власні національні сили у боротьбі з окупаційним режимом.

Досліджено партійну та громадську діяльність Л. Бачинського у 1923–1930 рр. В першій половині 1920-х рр. він відзначився участю в консолідаційних процесах у середовищі українських політичних сил, був прихильником утворення міжпартійної Верховної Ради та обраний головою Окружної політичної ради. З його ініціативи велися успішні переговори про об'єднання УРП з Українською партією соціалістів-революціонерів (УПСР) на Волині, які призвели до утворення в 1926 р. Української соціалістично-радикальної партії (УСРП). Протягом 1919–1930 рр. (із перервою в 1923–1924 рр.) Л. Бачинський був керівником УРП–УСРП, брав участь у з'їздах партії та долучався до

організації вічевого руху. Він пропагував у суспільстві гасла відновлення національної державності, боротьби проти колонізації українських земель польськими осадниками, виступав за українізацію освітньої сфери, надання українцям демократичних прав і свобод. У своїх виступах Л. Бачинський піднімав питання політичного становища всіх українських земель, що було яскравим свідченням його державницьких та соборницьких ідеалів. Політик відзначився активною адвокатською працею, брав участь у судових процесах та створенні Союзу українських адвокатів (СУА), очолював його станиславівське відділення та був призначений заступником керівника СУА.

Простежено депутатську працю Л. Бачинського у польському сеймі (1928–1930 рр.). Під час парламентської роботи він відзначився численними опозиційними виступами, спрямованими проти польської влади та лідера режиму «санації» Ю. Пілсудського. Одна з найвідоміших протестних акцій депутата відбулася під час роботи першої сесії сейму в березні 1928 р. та завершилася його кількогодинним арештом. Також Л. Бачинський на парламентських засіданнях неодноразово піднімав питання про відновлення в школах Східної Галичини викладання українською мовою, звертав увагу на численні деструктивні втручання центральної влади в діяльність місцевої адміністрації. Починаючи з кінця 1929 р. через погіршення здоров'я він змушений був відійти від активної депутатської праці. Останні відомості про його участь у засіданнях сейму датуються 5–6 грудня цього ж року. Раптова смерть політика у квітні 1930 р. перервала його активну громадсько-політичну діяльність.

Наукова новизна роботи зумовлена поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. У роботі *вперше*: введено до наукового обігу маловідомі архівні джерела, що розкривають життєвий шлях Л. Бачинського; здійснено системне вивчення його громадсько-політичної діяльності в контексті подій національно-визвольного руху кінця XIX – першої третини XX ст. у Східній Галичині; встановлено період перебування Л. Бачинського на посаді голови УРП в австрійський період (1905–1910 рр.); *удосконалено*: факти про депутатську працю діяча у Рейхсраті (1907–1918 рр.) та польському сеймі (1928–

1930 рр.); відомості пов'язані з роботою Л. Бачинського в УРП–УСРП, ЗУР та Міжпартійній раді; *новий рівень розвитку отримало*: осмислення місця і ролі Л. Бачинського в українському державному будівництві.

Матеріали дисертації можуть бути використані у науково-дослідницькій (при підготовці фундаментальних праць з історії України), навчальній (для підготовки підручників, науково-методичних посібників) та історико-краєзнавчій (для формування музейних експозицій та екскурсійних маршрутів стежинами слави борців за волю і незалежність України) роботі. Зібраний фактологічний матеріал і науково-теоретичні узагальнення можуть слугувати для подальшого поглиблення вивчення історії українського національного руху кінця ХІХ – першої третини ХХ ст.

Ключові слова: Лев Бачинський, лідер, Українська радикальна партія, Українська соціалістично-радикальна партія, Східна Галичина, Буковина, Рейхсрат, національно-демократична революція на західноукраїнських землях 1914–1923 рр. (Українська революція), Загальна українська рада, Західно-Українська Народна Республіка (Західна Область Української Народної Республіки), Міжпартійна рада, польська влада, польський сейм, національно-державницькі сили.

SUMMARY

Paska H. M. Social and Political Activity of Lev Bachynskyi (1872–1930). – Qualifying research paper with manuscript rights.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 03 Humanities with specialty 032 "History and Archeology". – Vasyl Stefanyk Precarpathian National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Ivano-Frankivsk, 2022.

The relevance of the dissertation lies in the need for a thorough and comprehensive study of the Ukrainian national movement of the end of the 19th – the first third of the 20th century and the first experience of modern state-building. It is intensified by the current events of the Russian-Ukrainian war. In addition, Lev Bachynskyi is an important figure in the processes of the Ukrainian revolution of 1914–1923 and the achievement of Ukrainian unity. His example in matters of defending the interests of the people, forming the foundations of Ukrainian statehood is relevant for modern public and political figures in independent Ukraine. It is worth noting that July 14, 2022 marked the 150th anniversary of the birth of L. Bachynskyi. The relevance of the work is strengthened by the lack of a special comprehensive study of L. Bachynskyi's social and political activities in Ukrainian historical science.

The dissertation describes the factors that influenced the formation of L. Bachynskyi's personality and the initial stage of his political work. Education in a teacher's family, studies at the Kolomyia Gymnasium and Chernivtsi University influenced the formation of the actor's worldview. The strengthening of L. Bachynskyi's ideological positions took place with the participation of gymnasium teacher R. Yarosevych and the leaders of the radical movement – M. Drahomanov, I. Franko, and M. Pavlyk. The beginning of the political work of the activist is connected with his participation in the work of the secret student circle of Kolomyia in the second half of the 1880s. His first contacts with representatives of the Russian-Ukrainian Radical Party (RURP) date back to 1895. While not yet an official member of this political force, L. Bachynskyi participated in the annual party congresses of RURP, people's meetings and the activities of the radical society "People's Will". In addition, he contributed to the establishment of branches of the "Narodna Spilka"

society and the spread of the radical movement in the territories of Horodenka district. In his speeches at RURP congresses and viches, L. Bachynskyi criticized the activities of local authorities, advocated improving the situation of the Ukrainian population and the introduction of universal suffrage during elections to the Reichsrat and the Galician Regional Sejm.

The party and public activities of L. Bachynskyi in 1898–1914 are revealed. Given his high authority, he at the beginning of the 20th century became one of the leaders of the Ukrainian Radical Party (URP). In 1898, he was elected a member of the party, and during 1905–1910, L. Bachynskyi was its leader. The main direction of the politician's party work was participation in the UPR congresses, viches and solemn events organized by the "Sich" society. Lev Bachynskyi distinguished himself by his public work; he joined the work of the Ukrainian societies "Prosvita", "Narodna Spilka", "Farmers' Council" and "Povitova Sich".

The deputy work of L. Bachynskyi in the Reichsrat (1907–1918) is highlighted. Twice, in 1907 and 1911, he took part in election campaigns to the parliament of Cisleithania, which took place based on universal suffrage. The main areas of his campaigning activity were the organization of meetings and the use of the party press. Based on the analysis of the reports of the URP newspaper "Hromadskyi Holos" in District № 59 (Stanislaviv, Tysmenytsia, Bohorodchany, Zoloty Potik, Obertyn, Tovmach, Halych), it can be stated that L. Bachynskyi's candidacy was supported in almost forty settlements in 1907 and in more than thirty – in 1911. The key forms of his activity in the Reichsrat were the preparation of written appeals (interpellations) to the ministries of the monarchy and speeches at parliamentary meetings. Only during the first term (1907–1911), L. Bachynskyi participated in the development of at least fourteen such appeals. In the Reichsrat, the deputy defended the interests of the Ukrainian people of Eastern Galicia, criticized the local Polish and central Austrian governments for restricting the rights of the region's population, and emphasized the repeated abuse of powers by the gendarmerie. Lev Bachynsky defended the thesis of the need for the unity of all Ukrainian deputies of the Reichsrat, condemned the split of the national forces in 1909 and the withdrawal from the Ukrainian Parliamentary Club of Bukovina deputies. L. Bachynskyi's 13-hour speech on June 13–14, 1912,

during a meeting of the military commission, which was aimed at the opening of a Ukrainian university in Lviv, received significant resonance.

The political activity of L. Bachynskyi at the preparatory stage of the national-democratic revolution in the Western Ukrainian lands of 1914–1923 has been clarified. The politician was one of the members of the General Ukrainian Council (ZUR); he was elected as its deputy head. While working in the structure of ZUR, he participated in the development of program documents of the organization, appeals to the Ukrainian population and the world public. The following documents were developed with his participation: "Revocation of the General Ukrainian Council" (May 12, 1915), "Revocation to the Ukrainian people of Galicia and Bukovyna" (June 24, 1915), appeal "To the whole cultural world" (September 15, 1916). Lev Bachynskyi was a participant in the meetings of ZUR during May–October 1915 and July–November 1916. After the dissolution of the organization in early November 1916, he joined the Ukrainian Parliamentary Representation (UPR) and was appointed its deputy head.

The state-building work of L. Bachynskyi during the period of the Western Ukrainian People's Republic (ZUNR) is reflected. In November 1918, during the creation of ZUNR, he was appointed the Stanislaviv District Commissioner. At the beginning of January 1919 the politician was elected vice-president of the Ukrainian National Council (UNRada) of ZUNR and a member of its Vydil (collective head of the state). Lev Bachynskyi was one of those figures who stood at the origins of the formation of modern Ukrainian statehood. During the revolution, the unifying aspirations of the actor were clearly manifested. He was a direct participant in the development of the decree on the unification of the Ukrainian People's Republic (UNR) and ZUNR of January 3, 1919, the head of the Western Ukrainian delegation during the solemn announcement of the Act of Unification in Kyiv on January 22, 1919, a deputy of the Labor Congress of Ukraine.

The participation of L. Bachynskyi in the political life of the Western Region of the Ukrainian People's Republic (ZOUNR) is analyzed. His activities after the unification of the UNR and ZUNR in January 1919 focused on solving economic problems, building the national financial, judicial and educational systems. The main achievement of the politician as head of the land commission of the UNRada was the

development and adoption of the draft law on agrarian reform. As an experienced lawyer, L. Bachynskyi was appointed as an examiner of the exam for obtaining judicial positions in the ZOUNR. The politician spoke against internal contradictions both in the UNRada and in the URP. In March 1919, L. Bachynskyi was re-elected as the leader of the URP. After the capture of the territory of the ZOUNR by Polish troops in the summer of 1919 and the retreat of the Ukrainian Galician Army (UHA) behind the Zbruch River, he remained on the occupied lands of Eastern Galicia. At the height of the Polish-Soviet war in August–September 1920, due to the threat of the Bolshevik occupation of Stanislaviv, L. Bachynskyi was temporarily in Czechoslovakia.

The role of the politician in the activities of the Inter-Party Council at the final stage of the national-democratic revolution in the western Ukrainian lands (1921–1923) is traced. Lev Bachynskyi participated in the work of congresses and council meetings, took part in the development of the appeal "To the whole cultural world", supported the boycott of the elections to the Polish Sejm and Senate in 1922. He had a negative attitude towards Poland's policy aimed at the occupation and final subjugation of Ukrainian territories. After the decision of the Council of Ambassadors of the Entente countries in March 1923 on the final transfer of Eastern Galicia to Poland, L. Bachynskyi advocated the need to focus on one's own national forces in the fight against the occupation regime.

The party and social activities of L. Bachynskyi in 1923–1930 were studied. In the first half of the 1920s, he distinguished himself by participating in consolidation processes among Ukrainian political forces, was a supporter of the formation of an inter-party Verkhovna Rada, and was elected chairman of the District Political Council. On his initiative, successful negotiations were held on the unification of the UPR with the Ukrainian Party of Socialist Revolutionaries (UPSR) in Volhynia, which led to the formation of the Ukrainian Socialist Radical Party (USRP) in 1926. During 1919–1930 (with a break in 1923–1924), L. Bachynskyi was the head of the URP–USRP, participated in party congresses and joined the organization of the viches movement. He promoted in society the slogans of restoration of national statehood, the fight against the colonization of Ukrainian lands by Polish settlers, advocated the Ukrainization of the educational sphere, granting Ukrainians democratic rights and

freedoms. In his speeches, L. Bachynskyi raised the issue of the political situation of all Ukrainian lands, which was a clear testimony of his ideals of the state and unification. The politician was distinguished by his active advocacy work, participated in court proceedings and the creation of the Union of Ukrainian Lawyers (SUA), headed its Stanislaviv branch and was appointed deputy head of SUA.

The parliamentary work of L. Bachynskyi in the Polish Sejm (1928–1930) is traced. During his parliamentary work, he was distinguished by numerous oppositional speeches directed against the Polish authorities and the leader of the Sanation regime, J. Piłsudski. One of the most famous protest actions of the deputy took place during the work of the first session of the Sejm in March 1928 and ended with his arrest for several hours. Also, at parliamentary meetings, L. Bachynskyi repeatedly raised the issue of resuming teaching in the Ukrainian language in the schools of Eastern Galicia, drew attention to the numerous destructive interventions of the central government in the activities of the local administration. Starting from the end of 1929, due to the deterioration of his health, he was forced to withdraw from active parliamentary work. The latest information about his participation in sessions of the Sejm dates back to December 5–6 of the same year. The politician's sudden death in April 1930 interrupted his active social and political activity.

The scientific novelty of the work is determined by the tasks and the results of their solution. In the work for the first time: little-known archival sources revealing the life path of L. Bachynskyi have been introduced into scientific circulation; a systematic study of his social and political activity in the context of the events of the national liberation movement at the end of the 19th – the first third of the 20th century in Eastern Galicia was carried out; the period of L. Bachynskyi's tenure as head of the URP during the Austrian period (1905–1910) is established; improved: facts about the activist's parliamentary work in the Reichsrat (1907–1918) and the Polish Sejm (1928–1930); information related to the work of L. Bachynskyi in the URP-USRP, ZUR and the Inter-Party Council; received a new level of development: understanding the place and role of L. Bachynskyi in Ukrainian state construction.

The materials of the dissertation can be used in scientific research (for the preparation of fundamental works on the history of Ukraine), educational work (for the

preparation of textbooks, scientific and methodological manuals on the history of Ukraine) and historical and local studies (for the formation of museum expositions and excursion routes along the paths of glory fighters for freedom and independence of Ukraine). The collected factual material and scientific and theoretical generalizations can serve to further deepening the study of the history of the Ukrainian national movement of the end of the 19th – the first third of the 20th centuries.

Key words: Lev Bachynskyi, leader, Ukrainian Radical Party, Ukrainian Socialist-Radical Party, Eastern Galicia, Bukovina, Imperial Council (Reichsrat), National-democratic revolution in Western Ukrainian lands 1914-1923 (Ukrainian revolution), General Ukrainian Council, Western Ukrainian People's Republic (Western Region of the Ukrainian People's Republic), Inter-Party Council, Polish authorities, Polish Sejm, national-state forces.

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Лесюк (Паска) Г., Королько А. Партійна діяльність Лева Бачинського у 1920-х рр. (за матеріалами часопису «Громадський голос»). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*. 2016. № 1 (43). С. 44–50. (особистий внесок здобувача 75 %).
2. Паска Г., Королько А. Депутатська діяльність Лева Бачинського в австрійському парламенті (1907–1912). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*. 2017. № 2 (46). С. 92–96. (особистий внесок здобувача 65 %).
3. Паска Г. Участь Лева Бачинського у передвиборчих кампаніях 1907 і 1911 рр. до австрійського парламенту. *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2017. Ч. 29–30. С. 343–349.
4. Паска Г. Участь Лева Бачинського у діяльності Міжпартійної ради (1921–1923 рр.). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*. 2018. № 2 (48). С. 82–87.
5. Паска Г., Кобута С. Адвокат Лев Бачинський: штрихи до біографічного портрета. *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2018. Ч. 31. С. 126–135. (особистий внесок здобувача 40 %).
6. Паска Г. Участь Лева Бачинського у діяльності Загальної української ради. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*. 2019. № 2 (50). С. 25–31.
7. Паска Г. Взаємини Лева Бачинського і Кирила Трильовського: від діалогу до конфронтації (кінець ХІХ – перша третина ХХ ст.). *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2021. Ч. 34. С. 117–124.
8. Паска Г. Участь Лева Бачинського у роботі з'їздів РУРП (УРП) (1896–1913 рр.). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*. 2021. Вип. 8/50. С. 70–86.

Опубліковані праці апробаційного характеру:

9. Лесюк (Паска) Г. Парламентська діяльність Лева Бачинського у 1928–1930 роках. *Збірник матеріалів II Всеукраїнської студентської наукової конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку сучасної науки України»* (м. Кам'янець-Подільський, 17 березня 2016 р.). Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня Рута, 2016. С. 105–109.

10. Паска Г. Роль Лева Бачинського у проведенні земельної реформи ЗОУНР. *Матеріали VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Українська минушина: джерела, постаті, явища»* (м. Київ, 30 травня 1918 р.). Київ, 2018. С. 149–152.

11. Паска Г. Роль Лева Бачинського в боротьбі за створення у Львові українського університету. *Покуття – колыска українського національного державотворення. Матеріали VII науково-краєзнавчої конференції (у рамках проведення IX обласного відкритого покутського фестивалю аматорського мистецтва «Покутські джерела»)*, м. Тисмениця, 14 вересня 2018 р. / За наук. ред. І. Федоришина та А. Королька. Тисмениця ; Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2018. С. 304–306.

12. Паска Г. Злука ЗУНР і УНР у публіцистичній спадщині Лева Бачинського. *Соборність як фундаментальна складова ідеології українського націоналізму. Матеріали IX всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю. Івано-Франківськ, 16–17 квітня 2021 р.* С. 115–119.

Праці, які додатково відображають результат дослідження:

13. Лесюк (Паска) Г. Громадсько-політична діяльність Лева Бачинського у 1928–1930 рр. *Ямгорів. Літературно-краєзнавчий і мистецький альманах*. Городенка ; Івано-Франківськ, 2016. Число 27. С. 138–148.

14. Паска Г. Найдовша промова Лева Бачинського в австрійському парламенті (до 145-річчя від дня народження громадсько-політичного діяча). *Ямгорів. Літературно-краєзнавчий і мистецький альманах*. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. Число 28. С. 186–189.

15. Паска Г. Громадсько-політична діяльність Лева Бачинського у кінці XIX – на початку XX століть. *Po stronie pamięci i dialogu... Stanisławów i ziemia Stanisławowska w dobie przemian społecznych oraz narodowościowych XIX i pierwszej połowy XX wieku*. Т. 1. 2017. С. 35–49.
16. Паска Г. Парти́йна діяльність Лева Бачинського на початку XX століття. *Студентські історичні зошити*. 2018. № 10. С. 67–72.
17. Паска Г. Суспільно-політична діяльність Левка Бачинського на Покутті. *Краєзнавець Прикарпаття*. 2018. № 32. С. 49–51.
18. Паска Г. Бачинський Лев Васильович. *Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія : До 100-річчя Західно-Української Народної Республіки*. Т. 1 : А–Ж. Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2018. С. 105–106.
19. Паска Г. Лев Бачинський: творець української соборності / За наук. ред. А. Королька. Івано-Франківськ : Фоліант, 2018. 122 с.
20. Паска Г. Лев Бачинський: творець соборності України / За наук. ред. А. Королька. Торонто ; Львів : Фондація Енциклопедії України, 2019. 244 с.
21. Паска Г., Королько А. Українська радикальна партія у виборчій кампанії 1911 року до Рейхсрату Австро-Угорської монархії. *KELM*. 2021. № 8 (44). Vol. 2. С. 62–67. (особистий внесок здобувача 55 %).